

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

conducunt, concludit semper, Per Dominum nostrum Jesum Christum, ut significet, hæc omnia nobis ex meritis Christi donari.

189. Confirmatur: Christi meritum, utpote infinitum, potuit ad omnes nostræ prædestinationis effectus, omniaque bona & dona supernaturalia se extendere; & cum Christus sit redemptor & sanctificator hominum, congruum fuit, ut ad omnia, quæ pertinent ad ordinem redemptionis, & nostræ prædestinationis, merita sua dirigeret & ordinaret: Ergo nulla ratione videtur negandum, Christum omnia dona supernaturalia, omnesque prædestinationis effectus nobis meruisse.

§. II.

Solvuntur objectiones.

190. **O**bjicies primo: Si Christus meruisset nobis gratiam, fidem, & alia dona supernaturalia, illa non darentur nobis gratis, sed ex iustitia: At hoc dicit nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris manifesta videtur, quod enim datur alicui titulo meriti, datur per modum præmij & mercedis: quod verò datur alicui ut merces, non datur gratis, sed debito iustitiæ, ut patet ex illo ad Rom. 4. *Ei qui operatur, merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum.* Minor etiam constat ex illo ad Rom. 3. *Iustificati gratis per gratiam ipsius:* quibus verbis gratiam iustificatorem dari merè gratis docet Apostolus. Idem asserit Augustinus de *sermone* Sancti. cap. 15. de fide qua Christiani sumus, ait enim quod eâ gratiâ ab initio fidei sue sit homo quicumque Christianus, quâ homo ille ab initio factus est Christus: Sed ille homo factus est Christus absque suis meritis ex sola libera Dei voluntate: Ergo etiam nos ex eadem libera voluntate facti sumus Christiani, id est credentes in Christum, atque adeo fides, quæ ad justificationem requiritur, non datur nobis ex meritis secundum mentem Augustini.

191. **R**espondeo distinguendo Majorem: Si Christus nobis meruisset gratiam, fidem, & alia dona supernaturalia, hæc non darentur merè gratis, per respectum ad merita Christi, concedo Majorem: comparative ad nostra merita, nego Majorem. Ad Minorem similiter dicendum, loca Scripturæ, quibus dicitur nos justificari gratis, intelligenda esse per respectum ad nos, non verò per respectum ad Christum; quamvis enim nullis nostris præcedentibus meritis gratia justificationis conferatur, nobis tamen datur ex meritis Christi. Idem vult Augustinus, cum ait, quod eâ gratiâ homo à principio vitæ suæ fit Christianus, quâ Dei Filius factus est Christus, excludit enim merita nostra respectu nostræ vocationis, non autem merita Christi; ibi enim impugnat Pelagianos, qui docebant nos posse credere & justificari ex viribus liberi arbitrij. Excludit enim libidinem merita Christi respectu Incarnationis ejus, ait enim: *Est præclarissimum lumen prædestinationis & gratiæ ipse Salvator, ipse mediator Dei & hominum, homo Christus Jesus, qui ut hoc esset, quibus tandem suis vel operum vel fidei præcedentibus meritis natura humana, quæ in illo est, comparavit?* Respondeatur quæso: ille homo ut à Verbo Patri coeterno in unitatem personæ assumptus, Filius Dei unigenitus esset, unde hoc meruit? quid egit ante, quid credidit, quid petivit, ut ad hanc ineffabilem excellentiam perveniret? Ecce infra: *Quisquis in capite nostro præcedentia merita illius generationis*

invenerit, ipse in nobis membris ejus prædestinationem multiplicata regenerationis inquirat. Neque enim retributa est Christo illa generatio, sed retribuitur ut alienus ab omni obligatione peccati, de Spiritu Virgine nasceretur. Sic & nobis ut ex aqua & spiritu renasceremur, non retribuitur pro aliquo merito, sed gratis tributum &c.

Objicies secundò: Apostolus ad Romanos loquens de Christo ait: *Traditus est* (scilicet in mortem) *propter delicta nostra, resurrexit propter justificationem nostram:* Ergo justificationem nostram provenit ex vi mortis Christi, sed ex vi resurrectionis ejus: At resurrectio Christi non operatur per modum meriti, sed solum per modum causæ physice instrumentalis; cum Christus per mortem suam non meruerit, ut supra art. 1. ostensum est: unde D. Thomas infra qu. 56. art. 1. ad 3. dicit quod resurrectio Christi non est propriè loquendo causa meritorie attribuitur: quod verò Apostolus ait quod Christus resurrexit propter justificationem nostram, solum vult resurrectionem Christi esse causam exemplarem nostræ resurrectionis, ut docet D. Thomas super hunc locum Apostoli lect. 3. his verbis: *Mortis Christi fuit nobis salutaris non solum per modum meriti, sed etiam per modum alicujus efficientiæ:* cum enim humanitas Christi esset quoddammodo instrumentum divinitatis ejus, ut Damascenus dicit, omnes passionibus & actionibus humanitatis Christi fuerant nobis salutifera, utpote ex virtute divinitatis provenientes: sed quia effectus habet aliquantulum similitudinem causæ, mortem Christi, quæ extincta est in eo mortali vita, dicit esse causam extinctionis peccatorum nostrorum; resurrectionem autem ejus, quæ rediit ad vitam gloriam, dicit esse causam justificationis nostræ, per quam redimus ad novitatem iustitiæ. Et in hac parte qu. 56. art. 1. ad 4. sic habet: *Secundum rationem efficientiæ, quæ dependet ex virtute divinitatis, mors Christi, quàm etiam resurrectio est causa destructionis mortis, quàm reparationis vite.* Sic secundum rationem exemplariæ, mors Christi per quam recessit à vita mortali, est causa destructionis mortis nostræ: resurrectio verò ejus, per quam inducit vitam immortalē, est causa reparationis vite nostræ: passio verò Christi est insuper causa meritoria.

Objicies tertio: Incarnatio Christi fuit primus & potissimus nostræ prædestinationis effectus: Sed Christus suam Incarnationem non meruit, cum principium meriti non cadat sub merito, ut supra ostensum est: Ergo Christus non meruit omnes nostræ prædestinationis effectus. Major probatur: Omne quod cum effectu ad finem nostræ prædestinationis conducit, fuit à Deo ex intentione hujus finis paratum, & consequenter est nostræ prædestinationis effectus: Sed Incarnatio Christi cum effectu ad finem prædestinationis nostræ maxime conducit: Ergo fuit à Deo ex hoc fine parata, & consequenter fuit nostræ prædestinationis effectus.

Respondeo, negando Majorem, ad cuius probationem, distinguo Majorem: Omne quod cum effectu ad finem nostræ prædestinationis conducit, fuit à Deo ex intentione hujus finis paratum, si conducit ad illum ut medium ad finem, concedo

negando Majorem: Si ad illud conducatur ut causa, nego Majorem: licet autem incarnatio Christi, eiusque merita efficaciter ad salutem electorum conducant, non tamen conducunt ut media, sed ut causa illius, ac finis beatitudinis nostrae, cum incarnatio & merita Christi nobiliora sint ac Deo propinquiora, quam salus hominū, ut disp. 7. f. 1. declaravimus, unde non praeprantur a Deo ex intentione & amore illius, nec per consequens sunt nostrae praedestinationis effectus.

Explicatur, & magis illustratur haec solutio: Non omne efficaciter conducens ad aliud, debet illius amore supponere, & ex illius intentione imperari, sed tantum quod ut medium affirmatur, cum enim medium ratione finis amatur, sicut conclusio ratione praemissarum cognoscitur, debet ut efficaciter eligatur, amorem efficacem finis supponere, & imperari ex illius efficaci intentione. sicut conclusio, quia ratione principiorum cognoscitur, ut certo cognoscatur, debet certam principiorum cognitionem supponere, & ut evidens sit conclusionis cognitio, praesupponi debet evidens principiorum notitia: causa vero etiam in ordine ad effectum amatur, non tamen ratione effectus amatur, & ideo illius amore non supponit, sed infert: unde cum incarnatio non ordinetur ut medium ad salutem electorum, sed sit illius causa & finis, juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 3. *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei*, ex illius intentione non fuit a Deo imperata, licet ad salutem hominum, ut ad finem cui ordinata fuerit, ut loco citato exposuimus.

Obijciunt quatuor: Fides & spes sunt nostrae praedestinationis effectus. Sed Christus nec fidem nec spem nobis meruit: Ergo non meruit nobis omnes praedestinationis effectus. Major est certa, Minor probatur. Christus solum venit in mundum, ut ea recuperaret & mereretur, quae primus parens peccando sibi & nobis amisit: Sed primus parens peccando non amisit fidem, nec spem, cum istae virtutes non amittantur nisi per actus infidelitatis, & desperationis, quos Adamus peccando non eliciit: Ergo meritum Christi non se extendit ad motus fidei & spei, nec ad auxilia ad illos actus eliciendos necessaria.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem, ad cuius probationem respondet Vazquez disp. 77. cap. 4. quod Adamus quando peccavit, revera amisit fidem, sicut Eva, quia eodem modo credidit dictum serpentis verum esse, videlicet: Nequaquam moriemini, & eritis sicut Dei. Nec obstat (inquit) quod Apostolus 1. ad Timoth. 2. dicat: *Vir non est seductus, mulier autem seducta in praevaricatione fuit*. Hoc enim solum denotat, quod vir non est seductus primus, sed secundus, ut plures ex SS. Patribus exponunt. Vel ut alii volunt, his verbis tantum significatur, virum non fuisse seductum a serpente, sicut mulier, sed ab ipsa muliere. Idem docet Pererius in commentariis super Genesim, ad illa verba: *Deditque viro suum, & comedit*.

Melius tamen responderetur, quod licet Adamus non amisit suam fidem peccando, nobis tamen eam amisit, sicut & reliqua dona gratiae, quae in nos transfudisset, si non peccasset, atque adeo ad recuperandum ista omnia venit Christus, merendo nobis fidem ac spem, & reliquas dispositiones ad gratiam. Unde in Conc. Araus. 2. can. 27. dicitur: *Per peccatum primi parentis transiit in nos liberum arbitrium hominis, ut*

nec possit in Deum credere, nec sperare. Ex quibus verbis aperte colligitur, Adamum peccando, nobis fidem & spem amisisse. Et in hoc sensu intelligendus est S. Prosper, dum resp. 1. ad excerpta Genuesium probat contra Semipelagianos, fidem in posteris Adae perisse, nec nisi ex dono Dei, & per gratiam Christi, posse recuperari; quia Adam peccando perdidit fidem, & quidquid perdidit, posterius in ipso perdidit: *Quomodo enim (inquit) fides in Adam perditur, in quocumque filiorum eius inveniretur, nisi cum Spiritus Sanctus, qui omnia in omnibus operatur, infunderet*. His enim verbis solum declarare intendit, quod Adam peccando amisit fidem pro nobis, & contraxit tunc debitum carenti illa, non quidem in propria persona, cum infidelitatis peccatum non commiserit, sed in omnibus suis posteris. Eodem modo intelligendi sunt alii SS. Patres, quos Vazquez & Pererius pro sua sententia adducunt. Cum vero Leo Papa ait quod Adam exutus fuit fidei vestimento, recte intelligi potest, quod exutus fuit charitate, quae cum sit forma fidei, veluti vestimentum ejus dici potest. Alii vero qui dicunt, Adamum peccando fuisse infidelem, non loquuntur de infidelitate quae contingit ex amissione fidei virtutis Theologicae, sed de infidelitate quae opponitur fidelitati, quam tenemur servare Deo in observatione mandatorum; quia ratione omnis transgrediens praecepta divina dicitur infidelis, quia non servat fidelitatem, licet non amittat virtutem Theologicam fidei, & contra omnis observans mandata, dicitur fidelis servus, Matth. 24. & 25.

§. III.

Corollarium praecedentis doctrinae.

EX dictis inferes, Christi meritum se extendere non solum ad omnia bona supernaturalia, quae conferuntur hominibus qui post ipsum nati sunt, sed etiam quae collata sunt antiquis Patribus, aliisque omnibus qui ab origine mundi fuerunt post lapsum primi parentis: Nam ut supra dicebamus, gratia & alia dona supernaturalia fuerunt in Christo tanquam in universali principio: Sed virtus primi principii alicujus generis universaliter ad omnes effectus illius se extendit, sicut virtus Solis, qui est causa universalis generationis, ad omnes rerum inferiorum generationes: Ergo virtus meritoria Christi extenditur ad omnia dona supernaturalia, quae conferuntur vel collata sunt hominibus, a lapsu primi parentis, sive in lege naturae, sive in lege scripta. Unde ad Hebraeos 9. Christus dicitur mortuus in redemptionem earum praevaricationum, quae erant sub priori testamento. Et ad Rom. 3. Apostolus ait: *Quem proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem iustitiae suae, propter remissionem praecedentium delictorum*. Item Apocal. 13. Christus, dicitur agnus occisus ab origine mundi, eo quod pretio suae mortis futurae, gratia collata sit omnibus, quicumque illam receperunt ab origine mundi. Denique Actor. 4. Princeps Apostolorum ait: *Non est aliud nomen datum sub caelo in quo oporteat nos salvos fieri, &c.*

Dices, Meritum, cum sit causa praemii, & via ad illud, debet prius existere: Sed meritum Christi non prius existit, quam gratia antiquorum Patrum, cum haec ante Incarnationem, & Christi adventum, ipsis collata fuerit: Ergo meritum Christi ad illam non potuit se extendere.

Respondeo non requiri necessario quod meritum prius existat in executione ante praemium

Q999

sed